

G M I N A
NOWE MIASTO
N A D W A R T ą

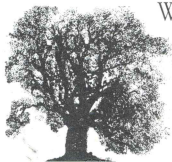
GMINA NOWE MIASTO

N A D W A R T Ą

Rynek w Nowym Mieście n. Wartą

Gmina Nowe Miasto nad Wartą położona jest w południowo-wschodniej części woj. poznańskiego, na pograniczu z woj. kaliskim. Przebiegają przez nią ważne połączenia drogowe i kolejowe z Poznania w kierunku Katowic. Gmina zajmuje obszar 120 km², zamieszkały przez ponad 9 tys. osób. Siedzibą lokalnych władz samorządowych jest Nowe Miasto n. Wartą. Prawie 70% powierzchni stanowią użytki rolne, co decyduje o rolniczym charakterze gminy. Największym przedsiębiorstwem są znane w całym kraju Zakłady Zielarskie HERBAPOL w Kłęce S.A. Dużymi gospodarstwami rolnymi są Gospodarstwo Rolne Skarbu Państwa w Chociczy i w Wolicy Nowej. Pokażnymi magazynami dysponuje, znajdujące się w Wolicy Nowej, Okręgowe Przedsiębiorstwo Przemysłu Zbożowo - Młynarskiego. Północna granica gminy przebiega wzdłuż

Warty. Tereny nadwarciańskie są bardzo atrakcyjne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Pradolina Warty zachowała tu naturalny charakter z unikatowymi w skali europejskiej łęgami. Najciekawsze pod względem przyrodniczym tereny wchodzi

w skład Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego, leżącego na terenie trzech sąsiednich gmin: Nowe Miasto, Miłosław i Żerków. Na terenie parku znajdują się dwa rezer-

waty leśne "Czeszewo" i "Lutynia" oraz rezerwat faunistyczny "Dębno nad Wartą". Utworzono go dla ochrony rzadkich zwierząt bezkręgowych, m.in. ślimaków świdrzyków. Przez teren gminy prowadzi znakomity szlak turystyczny (zielony). Rozpoczyna się w Chociczycy i wiedzie przez Rogusko, Komorzecze, Nowe Miasto n. Wartą, Wolice Kozią do Dębna i dalej do Śmielowa, gdzie w klasycystycznym pałacu mieści się Muzeum Adama Mickiewicza.

Kościół w Nowym Mieście - renesansowa polichromia z końca XVI w.

Nowe Miasto nad Wartą - wzmiankowane już w 1283 r. Przez prawie 700 lat posiadało ustrój miejski. Od 1934 r. jest wsią liczącą ponad 1500 mieszkańców. Rozwój Nowego Miasta wiązał się z położeniem przy przeprawie rzecznej na ważnym trakcie z Poznania do Kalisza. W średniowieczu było siedzibą wpływowego w Wielkopolsce rodu Doliwów. Na podmiejskich łąkach zachowało się grodzisko stożkowate, na którym, jak wykazały badania archeologiczne, pod koniec XIII i w XIV wieku wznosiła wieża mieszkalna o założeniach obronnych.

Spichlerz z 1 poł. XIX w. na Piaskach.

Po jej spaleniu stała tam rezydencja mieszkalna, która dotrwała do połowy XVII w. Ślady miejskiego charakteru osady zachowały się w układzie przestrzennym zabudowy. Centrum tworzy rynek z siedmioma ulicami wylotowymi oraz ulicą okolną. Na Rynku domy i bruk z 2 poł. XIX w. Około 100 m na zachód - Zielony Rynek, przypominający lokowane w tym miejscu w 1664 r. miasto Laskówka. W pobliżu Rynku kościół parafialny p. w. Św. Trójcy z poł. XV w., gotycki, orientowany, z cegły w układzie polskim; trójnawowy typu halowego, nakryty sklepieniem gwiaździstym. Na nim odkryta w 1959 r. renesansowa polichromia z końca XVI w. Przy kościele dwie kaplice: nad zakrystią renesansowa kaplica św. Anny z 1593 r. i od strony południowej kaplica Matki Boskiej z 1614 r. Wyposażenie kościoła częściowo renesansowe (zwieńczone sakramentarium z kamienną płaskorzeźbą Boga Ojca z 1520 r., stelle z poł. XVI w.), częściowo barokowe (ołtarz z 1759 r. z wcześniejszym obrazem Matki Boskiej Śnieżnej, ołtarz z krucyfiksem z poł. XVII w.) Przy dawnym porcie rzecznym na Piaskach spichlerz z 1. poł. XIX w. i betonowy most z 1909 r.

Dębno - wieś przy przeprawie promowej na Warcie. Kościół parafialny p. w. Wniebowzięcia N. P. Marii, ufundowany w 1444 r. przez prymasa Wincentego Kota z Dębna, gotycki, orientowany, murowany z cegły w układzie polskim; jednonawowy, nakryty stropem z 1900 r.

Pałac w Klęce.

Kościół parafialny p. w. Wniebowzięcia N. P. Marii w Dębnie.

Wewnątrz m. in.: tablica erekcyjna z piaskowca i obraz św. Rozalii z XVII w. na ścianie południowej oraz późnogotycki krucyfiks z ok. 1520 r. i obraz "Vir Dolorum" z Matką Boską z pocz. XVI w., na ścianie północnej. Obok kościoła dzwonnica

klasycystyczna z 1829 r. i plebania z 1838 r. oraz figura z kamienną rzeźbą św. Jana Nepomucena

z 1. poł. XIX w. W pobliżu pozostałości parku i kaplicy mauzoleum z XIX w. W 1831 r. Dębno odwiedził Adam Mickiewicz, który gościł w pobliskim Śmiełowie. Od 1847 r., przez kilkanaście lat działał tu zakład wodoleczniczy, założony przez hrabiego Stanisława Mycielskiego.

Stare koryto Warty w okolicy Wolicy Koziej.

Boguszyn - w niewielkim parku (1,4 ha) neogotycki dwór Szczanieckich, rodziny zaangażowanej w obronę narodowości polskiej w czasach zaborów. Na grobli przy stawie brama wjazdowa z tablicą upamiętniającą poległych w Powstaniu Listopadowym w 1831 r. Przedłużeniem grobli jest wiodąca do Boguszynka stara aleja wysadzana kasztanowcami.

Boguszynek - drewniany kościółek p. w. św. Józefa Oblubieńca N.M.P., zbudowany w l. 1773-77, przeniesiony w 1975 r. z Kolniczek.

Pałac w Chociczy.

Chocicza - budynek dworca kolejowego z 1875 r. na linii Poznań - Kluczbork. W parku (pow. 3,2 ha) pałac eklektyczny z 1920 r., kryty dachem mansardowym. Obok zwarty kompleks budynków folwarcznych z XIX i XX w. oraz stary dwór.

Kłęka - w starannie utrzymanym parku z XIX w. (pow. 5,6 ha) okazały pałac z 1870 r., wzniesiony przez Hermanna Kennemanna - współtwórcy tzw. Hakaty.

Kolniczki - kościół parafialny p.w. Narodzenia N.P. Marii, murowany, zbudowany w l. 1948-51. W kościele m. in.; przeniesiony ze starego kościoła drewnianego obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, zapewne z XVII w., barokowa Pieta z 1667 r. i św. Jan Nepomucen z XVIII w. Obok stara plebania z 1820 r.

Skoraczew - w parku z XIX w. (pow. 3,4 ha) kilkanaście okazałych dębów. Piętrowy pałac eklektyczny z 1910 r., dobudowany do parterowego dworu z XIX w. Obok budynki folwarczne z 2. poł. XIX w. (rządówka, spichlerz, gorzelnia).

Szyplów - park z przełomu XVIII i XIX w. (pow. 1,4 ha) oraz pałac z końca XVIII w. Piętrowy, kilkakrotnie przebudowywany i poszerzany. Do 1939 r. własność rodziny Taczanowskich, zasłużonej w walce o przetrwanie narodowe w okresie zaborów.

Herbapol Kłęka s.a.

Zakłady Zielarskie Herbapol w Kłęce Spółka Akcyjna
63-040 Nowe Miasto nad Wartą

Herbapol Kłęka S.A. zajmuje się uprawą i przetwórstwem roślin leczniczych oraz doświadczalnictwem zielarskim. Dominującym kierunkiem działalności spółki jest przetwórstwo zielarskie - produkcja leków roślinnych oraz preparatów zielarskich dla przemysłu farmaceutycznego,

Zakłady Zielarskie Herbapol w Kłęce Spółka Akcyjna

kosmetycznego i spożywczego. Specjalnością Zakładów Zielarskich Herbapol w Kłęce jest produkcja leków roślinnych ze świeżych surowców zielarskich. Uprawa ziół i przetwórstwo roślin leczniczych w Kłęce ma blisko 50-letnią tradycję. Herbapol Kłęka S.A. wytwarza ponad 350 różnych fitopreparatów, w tym 39 gotowych leków roślinnych, kierowanych bezpośrednio na rynek farmaceutyczny.

Uprawa aloesów w Kłęce.

Plantacja jeżówki purpurowej w Kłęce

I N S T Y T U C J E

Przychodnie zdrowia
 Nowe Miasto, ul. Szkolna 4 tel. 47
 Boguszyn 57 tel. Chocicza 67
 Apteka
 Nowe Miasto n. Wartą
 ul. Poznańska 7 tel. 38
 Banki
 Bank Spółdzielczy Nowe Miasto
 ul. Jesionowa 2a tel. 31
 PKO Ekspozytura Nowe Miasto
 Rynek 19 tel. 94
 Komisariat Policji
 Nowe Miasto, ul. Klonowa 20 tel. 07
 Poczta
 Nowe Miasto, ul. Jarocińska 1 tel. 91
 Chocicza, ul. Dworcowa 8 tel. Chocicza 10
 Przedsiębiorstwa
 Gospodarstwo Rolne Skarbu Państwa
 Chocicza, ul. Śremska 4 tel. 0665 / 535-50
 Gospodarstwo Rolne Skarbu Państwa
 Wolica Nowa tel. 34
 "NAPO" Firma Usługowo - Handlowa
 Spółka z o.o. Nowe Miasto
 ul. Śremska 1 tel. 67

PZM Poznań Magazyn Zbożowy Wolica Nowa tel. 73
 Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska"
 Nowe Miasto ul. Poznańska 3 tel. 21,56
 "STEMEB" Nowe Miasto, ul. Śremska 1 tel. 7
 "STOLMUR" Zakład Ogólnobudowlany Boguszyn 74c
 tel. Chocicza 92
 Zakłady Zielarskie HERBAPOL-KŁĘKA S.A. tel. 8, 25, 69, 70,
 tel. kom. 0-90-603206
 tel./fax 0665/536-11
 telex 0412207 przz pl
 PPU Herbatech Kłęka tel. 0667/536-11 062/47-12-60
 Restauracje
 "Laskówka" Nowe Miasto, ul. Poznańska 16 tel. 42
 "Self-Servis" Nowe Miasto, ul. Poznańska 47a tel. 64
 Stacje benzynowe
 Nowe Miasto, ul. Poznańska 47 tel. 10
 Chocicza, ul. Parkowa 3 tel. Chocicza 77
 Stacja Kolejowa PKP
 Chocicza, ul. Dworcowa 3 tel. Chocicza 13
 Urząd Gminy tel. 6, 14, 82
 Nowe Miasto, ul. Poznańska 14 0665 / 515-89

